

KURSOKONFERENCJA KRAJOWA nt. „FILM METODĄ BADAWCZĄ I WDROŻENIOWĄ W NAUKACH ROLNICZYCH I LEŚNYCH”

Zespół Problemowy Filmu Badawczego w Rolnictwie i Leśnictwie zorganizował w dniach 18—20.IX 1975 r. kursokonferencję w Centralnym Ośrodku Doskonalenia Kadr w Kłudzienku k. Grodziska Mazowieckiego. Wzięło w niej udział 32 osoby. Największe zainteresowanie filmem i fotografią badawczą wykazały Instytuty Rolnicze (15 osób), następnie Akademia Rolnicza (13 osób).

Tematyka kursokonferencji dotyczyła głównie technik filmowych specjalnych (zdjęcia szybkie, w prążkach mory, zdjęcia podwodne) oraz fotogrametrycznych i stroboskopowych metod pomiaru i interpretacji zdjęć filmowych i fotograficznych.

Przebieg kursokonferencji

Otwierając kursokonferencję prof. dr Jacek Orzechowski przedstawił wizję rozwoju rolnictwa do roku 2-tysięcznego na tle szerokich problemów żywnościowych i technicznych. Omówił zagadnienia badań przy wykorzystaniu nowoczesnych technik filmowych i fotograficznych.

Referat był bogato ilustrowany przeźrocami, które wzbudziły duże zainteresowanie i dyskusję. Wykazała ona, że wzrastające koszty badań, sięganie do głębi zjawisk i procesów możliwe jest przez wykorzystanie technik filmowych, które przyspieszają proces badań, umożliwiają osiągnięcie bogatszych rezultatów, a jednocześnie materiały te mogą być dużą pomocą w procesie kształcenia.

Doc. Jan Jacoby prezes Polskiego Stowarzyszenia Filmu Naukowego w Warszawie przedstawił sytuację w świecie w zakresie filmu badawczego z podkreśleniem problematyki nauk rolniczych i leśnych na tle przebiegu międzynarodowego kongresu naukowego w Eindhoven w Holandii w sierpniu 1975 r. Z referatu wynika, że najszerzej stosuje się filmowe techniki specjalne w USA, RFN i Francji, a z krajów socjalistycznych w ZSRR oraz w CSRS i WRL. W krajach tych występują różne systemy organizacji ośrodków filmu naukowego. Przy czym są to głównie jednostki przy wyższych uczelniach i instytutach zwłaszcza przemysłowych.

Reż. Andrzej Łań z Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej w

Warszawie przedstawił zastosowanie zdjęć podwodnych w badaniach urządzeń hydrometrycznych. Omówił metodykę, sposób i technikę prowadzonych w IMiGW badań oraz analizę materiałów filmowych i fotograficznych zdjęć podwodnych.

Dr inż. Bronisław Chudzik z AR we Wrocławiu omówił własne badania przy pomiarach przemieszczeń bloków skalnych na terenie masywu Szczelińca Wielkiego między innymi przy wykorzystaniu metod prążków mory i filmu. Metody te połączono z pomiarami geodezyjnymi. Zastosowanie filmu, poza udziałem w przeprowadzaniu badań, umożliwiło zarejestrować metody i przebieg pomiarów. Na podstawie tego filmu można było obiektywnie opisać przebieg przeprowadzonych prac, a także sprawdzić hipotezy teoretyczne i pomiary geodezyjne.

Referaty dr inż. Andrzeja Majde i dr inż. Hieronima Olenderka dotyczyły prób zastosowania fotogrametrycznych metod pomiarów oraz interpretacji zdjęć filmowych i fotograficznych w badaniach rolniczych i leśnych.

Dr inż. Jerzy Gołąb z IBMER Warszawa przedstawił wyniki badań przy pomocy techniki zdjęć szybkich (3000 klatek/s) oraz zdjęć fotograficznych — stroboskopowych. Porównał obie te metody, które w efekcie dały podobne wyniki przy pomiarach wysiewu odśrodkowego. Referat był bogato ilustrowany przezroczami, zdjęciami fotograficznymi i filmem.

Mgr inż. Stanisław Olkuśnik z AR w Warszawie, przedstawił w swym referacie metodykę, stanowiska badawcze i przebieg badań techniką zdjęć szybkich „Formowanie się strugi nasion w kołeczkowym mechanizmie wysiewającym siewnika zbożowego”. Referat był dobrze ilustrowany przezroczami i wstawkami filmowymi z badań.

W referacie pt. „Koncepcja i dokumentacja filmu naukowego” mgr inż. W. Woźniak zaprezentował tzw. „stronę literacką” filmu potrzebną do zrealizowania badań technikami filmowymi lub opracowania filmu wdrożeniowego z wyników badań naukowych rolniczych czy leśnych. Słuchacze otrzymali wzory pisania scenariuszy i scenopisów.

Mgr inż. Stanisław Pańka z AR-T w Olsztynie podał w swym wystąpieniu zastosowanie technik filmowych zwłaszcza zdjęć w promieniach podczerwonych dla wykrywania chorób i szkodników na plantacjach upraw rolniczych przy pomocy samolotów prowadzonych przez AR-T w Olsztynie, a zwłaszcza w Katedrze Geodezji. Mgr inż. Jan Obrządka mówił o wdrażaniu osiągnięć naukowych instytutów rolniczych i placówek AR przez RRZD w Wysokiej k. Wrocławia. Przedstawił wykorzystywanie dokumentacji naukowej zarejestrowanej na barwnych przezroczach i filmie do wdrażania osiągnięć naukowych oraz postępu rolniczego i ekonomicznego do szerokiej praktyki rolniczej. W zastępstwie prof. dr

R. Fafary dyr IBMER wystąpiła mgr inż. Waleria Kijowska kier. CODK, przedstawiając znaczenie filmu w badaniach naukowych i wdrażaniu osiągnięć IBMER, przy stosowaniu filmowych technik specjalnych w badaniach podstawowych i testacyjnych IBMER oraz we wdrażaniu opracowań naukowych Instytutu.

W przeprowadzonej przez mgr inż. W. Woźniaka z IBMER Kłudzienko konsultacji na tematy dotyczące filmu naukowego wzięło udział 24 osoby. Głównymi zagadnieniami podczas tych zajęć były sprawy sposobów prowadzenia badań technikami filmowymi, organizacja procesów obróbki taśmy filmowej, kopiowanie, udźwiękowienia i współpracy z wytwórniami filmowymi zawodowymi.

Na zakończenie zajęć wyświetlono dwa filmy wdrożeniowe pt.: „Agromelioracje” doc. dr hab. Z. Cieślińskiego z IMUZ Falenty oraz „Użytkowanie aktywnych maszyn uprawowych” mgr inż. W. Woźniaka, które uogólniały wyniki badań IBMER-Kłudzienko dla potrzeb praktyki melioracyjnej i rolniczej.

W dyskusji dotyczącej przebiegu kursokonferencji oraz działalności w zakresie filmu badawczego poruszono kilka problemów i zgłoszono wiele wniosków i postulatów.

Oto ważniejsze z nich:

1. Film jest techniką specjalną i wymaga ciągłego doszkalania i odpowiedniej aparatury, co skłania do konieczności ścisłej współpracy między naukowcami i specjalistami w zakresie stosowania filmowych technik specjalnych.

2. W celu rozszerzenia możliwości stosowania metody filmowej w badaniach naukowych rolniczych i leśnych należy rozwijać specjalistyczne pracownie, wyposażając je w sprzęt do stosowania przynajmniej podstawowych technik filmowych.

3. Zespół Problemowy powinien koordynować całość problemów dotyczących filmu w badaniach i wdrażać osiągnięcia naukowe z tej metody badań przez organizowanie kursokonferencji, sympozjów naukowych krajowych i międzynarodowych, a także zbierać i przygotowywać materiały naukowe z badań za pomocą filmu i nad filmem w celu zamieszczania ich w Zeszytach Problemowych Postępów Nauk Rolniczych.

4. Działalność Zespołu Problemowego Filmu Badawczego powinna dotyczyć:

a) upowszechniania wśród przedstawicieli nauk rolniczych i leśnych metod stosowania kamer i technik filmowych w zakresie prac badawczych i poznawczych oraz dokumentacji badań naukowych dla celów naukowych i wdrożeniowych,

b) przeprowadzania badań naukowych kamerami filmowymi przez na-

ukowców w powiązaniu z pracowniami filmowymi już istniejącymi czy powstającymi przy rolniczych i leśnych placówkach naukowych;

c) wykonywania analiz jakościowych i ilościowych z otrzymanych zdjęć filmowych oraz wykorzystywaniu ich do uogólnień;

d) wdrażaniu wyników badań i analiz z materiałów filmowych oraz prezentowania metodyki badań, budowy potrzebnych stanowisk dla opracowywanych tematów za pomocą technik filmowych. Film badawczy powinien być wykorzystywany także dla dydaktyki po uzupełnieniu go pokazem warsztatu pracy badacza.

5. Dorobek badawczy uzyskany za pomocą odpowiednich technik filmowych specjalnych, jak również filmy badawcze powinny być prezentowane na sympozjach naukowych. Imprezy te powinny być organizowane corocznie w zasięgu krajowym i co kilka lat w zakresie międzynarodowym.

6. Dla aktualizacji stanu i potrzeb krajowych w zakresie stosowania filmu i fotografii w badaniach i wdrażaniu należy wykonać w najbliższych latach ekspertyzę w tym zakresie.

W. Woźniak